

تأثیر الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت بر تورم با لحاظ شاخص حکمرانی کنترل فساد (روش مارکوف سوئیچینگ)

مژگان کریم زاده^۱، منیره دیزجی^۲، محمدرضا رضا ناهیدی^۳

چکیده

تورم همواره یکی از دغدغه‌های جوامع بوده است و بعنوان یکی از بزرگ‌ترین معضلات اقتصادی محسوب می‌شود. انقلاب اسلامی که به ایجاد حکومتی اسلامی در ایران منجر شد، در عرصه‌های خارجی نیز تحولی ریشه‌ای به همراه آورده است. در این پژوهش الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت از جنبه اقتصادی معرفی شده و نحوه دستیابی به آن از طریق برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری اقتصادی مورد بررسی قرار می‌گیرد. الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت چارچوبی را برای استقرار و حرکت در مسیر صراط مستقیم که در برگیرنده کلیه احکام و دستورات الهی است، ارائه می‌دهد. یکی از عواملی که می‌تواند بطور ویژه، کنترل‌کننده و کاهنده تورم باشد، شاخص نهادی حکمرانی است که با راه‌حل‌هایی همچون ایجاد ثبات و پایداری در اجرای قوانین، ایجاد خاطر جمعی در میان فعالان اقتصادی، کاهش فساد باعث کاهش تورم می‌شود. هدف اصلی پژوهش حاضر، بررسی الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت بر تورم ایران با لحاظ شاخص حکمرانی کنترل فساد طی دوره زمانی ۱۳۷۵-۱۴۰۰ با استفاده از روش مارکوف سوئیچینگ است. نتایج حاصل حاکی از رابطه معکوس تورم با کنترل فساد است. در این تحقیق به اهمیت سیاست کنترل فساد پرداخته و انگیزه عنایت به الگوی اسلامی ایرانی مورد بحث قرار گرفته و راهبردهایی برای رسیدن به الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت ارائه شده است که استفاده از این راهبردها می‌تواند به الگوی مورد نظر دست یابد.

واژگان کلیدی: الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، تورم، کنترل فساد، روش مارکوف سوئیچینگ

طبقه بندی JEL: O29, I25, E31, D89, C29

^۱ دانشجوی دکتری اقتصاد، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران، mojgankarimzadeh1@gmail.com

^۲ نویسنده مسئول، دانشیار، گروه اقتصاد، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران، ۰۹۱۴۴۰۳۷۱۳۷ و dizaji@iaut.ac.ir

^۳ dr.dizaji@gmail.com

^۳ استادیار، گروه اقتصاد، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران.

مقدمه

با طرح الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، فصل جدیدی در مطالعات آغاز گردیده است. این سند، نخستین سند راهبردی بلندمدت کشور است که نه تنها بایسته‌های سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی‌های ملی در افق یک سده آینده را تعیین خواهد کرد، بلکه همه اسناد کوتاه‌مدت و میان‌مدت جاری را نیز متحول خواهد نمود (اجاقی و همکاران، ۱۳۹۹). بر اساس بیانات آیت‌الله خامنه‌ای وقتی از الگوی اسلامی ایرانی به عنوان یک نقشه جامع نام برده اشاره می‌شود؛ بدون نقشه جامع، سردرگمی ایجاد شده؛ همچنان که در طول سی سال گذشته حرکت‌های هفت و هشتی، بی‌هدف و زیگزنگی دیده شده، به خاطر این است که یک نقشه جامع وجود نداشته است (بیانات مقام معظم رهبری، ۱۳۸۹). هدف در الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، استقرار صراط مستقیم است. باید جامعه اسلامی از وضعیت موجود به وضعیت مطلوب که همان استقرار در صراط مستقیم است حرکت کند. صراط مستقیم مسیری پایدار و همیشگی به سوی قرب الهی است. برای شناسایی صراط مستقیم و همچنین برای استواری جامعه بر آن صراط لازم است حرکت‌هایی که درست و بر حق تلقی می‌شوند ایجاد و یا تقویت شوند و حرکت‌هایی نیز که باطل تلقی می‌شوند محو شوند (دلالی اصفهانی و همکاران، ۱۳۹۵). با لحاظ رسالت‌ها و نقش بسزایی که ولایت فقیه در ساختار حکومت اسلامی دارد؛ این نتیجه حاصل شده است که اساس الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت می‌تواند به نتایج مطلوب سازگار با ارزش‌های کشور که منطبق بر مدار ولایت باشد، تنظیم گردد و چون مهم‌ترین وظیفه ولی فقیه برقراری عدالت و مقابله با انحصار در همه ابعاد است پس نتایج اجرای چنین الگویی نیز به عدالت ختم خواهد شد (زریباف، ۱۳۹۲).

تورم به صورت مشکل جهانی مطرح شده است که اکثر کشورها با آن روبرو هستند، لذا در کشورهای در حال توسعه، به دلیل جایگاه این کشورها در اقتصاد جهانی و به دلیل ساختار اقتصادی آن‌ها، تورم به صورت مشکل حادتری بروز می‌نماید. از مطرح‌ترین شاخص‌های نهادی که عموماً شرایط کلی حاکم بر جامعه را مشخص می‌کند، شاخص نهادی حکمرانی است (شاه آبادی و همکاران، ۱۳۹۶).

بانک جهانی شاخص‌های حکمرانی را به صورت شش شاخص حق اظهارنظر و پاسخ‌گویی، ثبات سیاسی و مقابله با خشونت، اثربخشی دولت، کیفیت مقررات، حاکمیت قانون و کنترل فساد را در نظر گرفته است. فساد یکی از مولفه‌هایی است که با حکمرانی ارتباط تنگاتنگ دارد. فساد یک پدیده جهانی است که بر همه کشورها در سراسر جهان تأثیر می‌گذارد، اما این مشکل به ویژه برای کشورهای فقیر تأثیرات منفی شدیدتری دارد (اولکن و پانده^۱، ۲۰۱۲). فساد و حکمرانی نیروهای متضادی هستند که به طور فعال در هر کشور توسعه‌یافته و توسعه‌نیافته وجود دارند. قدرت نسبی فساد و حکمرانی وضعیت موفقیت یا عدم موفقیت دولت در دستیابی به اهداف توسعه در یک کشور را تبیین می‌کند. فساد وقتی گسترش می‌یابد که دولت یک کشور نتواند به طور منظم شاخص‌های حکمرانی را تقویت کند (دشتبانی و همکاران، ۱۳۹۷). فساد به

¹ Olken & Pande

عنوان یک پدیده چند بعدی از بیشتر متغیرهای اقتصادی، سیاسی و اجتماعی متأثر است. به دلیل اثرات تخریب‌گر تورم، کنترل آن به عنوان یکی از مهم‌ترین اهداف سیاست‌های کلان اقتصادی مورد توجه اقتصاددانان بوده است. از آثار تورم می‌توان به افزایش ابهامات و عدم پایداری در اقتصاد کلان و کاهش یافتن سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت و عوامل دیگر نظیر فساد اشاره کرد. به عبارتی متغیرهای تورم و کنترل فساد به لحاظ نظری می‌تواند با یکدیگر ارتباط مستقیمی داشته باشند. در این مقاله پس از بیان ضرورت کاهش تورم و اهمیت شاخص حکمرانی این سوال مطرح می‌شود که الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت چگونه با لحاظ شاخص کنترل فساد می‌تواند بر تورم تأثیر بگذارد؟ در همین راستا فرضیه مبنی بر این است که در الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت؛ بهبود شاخص کنترل فساد، تورم را کاهش می‌دهد.

مبانی نظری

طرح الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت توسط مقام معظم رهبری موجب توجه به ابعاد خارجی و کاربرد آن در جهان اسلام نیز شده است. یکی از الزامات قطعی در الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، نظریه‌پردازی در خصوص مقوله پیشرفت است. یعنی نظریه‌ای که ناظر به پیشرفت و تکامل جامعه اسلامی باشد. در تفکر اسلامی نتیجه توجه به عنصر تکامل و هدایت‌شوندگی فرد و جامعه به سوی معنویت، عقلانیت و کمال مطلق الهی، تحقق حیات طیبه در بستر نظامات اجتماعی است (زریباف، ۱۳۹۲). همچنین از شاخص‌های نهادی که عموماً شرایط کلی حاکم بر جامعه را مشخص می‌کند، شاخص حکمرانی است. بانک جهانی شاخص حاکمیت جهانی را که یک مجموعه داده حقیقی است و از خلاصه‌ای از نظرات در مورد کیفیت حکمرانی ارائه شده توسط تعداد زیادی از پاسخ‌دهندگان نظرسنجی براساس شش شاخص تعریف شده شامل: حق اظهارنظر و پاسخ‌گویی، ثبات سیاسی و عدم خشونت، کارایی و اثربخشی دولت، کیفیت قوانین و مقررات، حاکمیت قانون، کنترل فساد تعریف می‌نماید. این داده‌ها از تعدادی از موسسات نظرسنجی، اندیشکده‌ها، سازمان‌های غیردولتی سازمان‌های بین‌المللی و شرکت‌های بخش خصوصی جمع‌آوری می‌گردد (وقفی، ۱۳۹۹).

حق اظهار نظر و پاسخ‌گویی^۱ بدین صورت مطرح می‌شود که مردم بتوانند دولت را در برابر آنچه بر مردم تأثیر می‌گذارد مورد سؤال و بازخواست قرار دهد. این شاخص بیانگر مفاهیمی همچون حقوق سیاسی، آزادی بیان و تجمعات سیاسی و اجتماعی، آزادی مطبوعات، میزان نمایندگی حاکمان از طبقه‌های اجتماعی، فرآیندهای سیاسی در برگزاری انتخابات و ... بوده است (صمیمی، ۱۳۸۴).

ثبات سیاسی و عدم خشونت^۲ نشان‌دهنده میزان ثبات رژیم حاکم و رهبران آن، درجه احتمال تداوم حیات مؤثر دولت و تداوم سیاست‌های جاری در صورت مرگ‌ومیر یا تغییر رهبران و دولت‌مردان فعلی است.

^۱Voice and accountability

^۲Political stability and absence of violence

- کارایی و اثربخشی دولت^۱ بیان‌کننده کارآمدی دولت در انجام وظایف محوله که شامل تحولات ذهنی همچون کیفیت تهیه و تدارک خدمات عمومی یا کیفیت نظام اداری، صلاحیت و شایستگی کارگزاران و استقلال خدمات همگانی از فشارهای سیاسی است.

- بار مالی مقررات^۲ سیاست‌های ناسازگار با بازار را مطرح می‌کند. سیاست‌هایی که شامل کنترل قیمت‌ها، عدم نظارت کافی بر سیستم بانکی و همچنین هزینه وضع قوانین برای محدودیت بیش از اندازه تجارت خارجی است.

- حاکمیت قانون^۳ درجه احترام علمی که دولت مردان شهروندان یک کشور برای نهادهایی که با هدف وضع و اجرای قانون و حل اختلاف ایجاد شده است قائل می‌شوند.

- کنترل فساد^۴ مورد استفاده قرار دادن قدرت و امکانات عمومی در جهت منافع شخصی. این شاخص مفهوم‌هایی از قبیل فساد در میان مقامات رسمی، اثربخشی تدبیرهای ضدفساد، تأثیر آن بر جذب سرمایه‌های خارجی، پرداخت اضافی یا رشوه برای گرفتن مجوزهای اقتصادی و ... را مورد اندازه‌گیری قرار می‌دهد (صمیمی، ۱۳۸۴).

تعریف تورم به لحاظ مفهومی، از نظر اقتصاد بیانگر افزایش سطح عمومی تولید پول، درآمدهای پولی و یا قیمت است. تورم به معنی افزایش ناهمگون سطح عمومی قیمت در نظر گرفته می‌شود. به عبارت دیگر؛ تورم، روند فزاینده و نامنظم افزایش قیمت‌ها در اقتصاد است (بانک مرکزی، ۱۴۰۰). افزایش تورم و بی‌ثباتی آن، نهایتاً می‌تواند به عدم پایداری اقتصادی و سیاسی منجر شود. زیرا بدون در نظر گرفتن جنبه اقتصادی، تورم دارای آثار و ابعاد سیاسی و اجتماعی گسترده‌ای است و با زندگی افراد جامعه، رابطه مستقیم دارد. بنابراین شناخت عوامل موثر در بروز تورم و راهکارهای مقابله با آن نه تنها منجر به گسترش و بسط عدالت اجتماعی در جامعه می‌شود، بلکه گامی مهم در جهت ثبات اقتصادی محسوب می‌گردد. با وجود عدم تطبیق برنامه‌های بلندمدت دولت‌ها، ممکن است تورم کوتاه‌مدت طی یک دوره به تورم‌های فزاینده و مداوم طی دوره‌های آینده تبدیل شود (شاه‌آبادی و همکاران، ۱۳۹۶).

از آن‌جا که فساد پدیده‌ای پیچیده و چندوجهی است، این اصطلاح از جهات مختلف مطرح می‌شود. مولفه‌های فساد شامل رفتارهای غیراخلاقی و غیرقانونی مقامات دولتی است. در طی سال‌های اخیر مطالعات قابل توجهی در خصوص تأثیر فساد بر متغیرهای اجتماعی و اقتصادی صورت گرفته است. فساد با محدود کردن حجم تجارت و کاهش درجه باز بودن اقتصاد نیز می‌تواند نرخ تورم را بالا ببرد. بدیهی است که با کاهش رانت‌جویی و فساد در جوامع، انگیزه سرمایه‌گذاری در فعالیت‌های مولد افزایش می‌یابد و این خود بر کاهش سطح عمومی قیمت‌ها از کانال افزایش تولید، اثر می‌گذارد. انتظار می‌رود شدت این تأثیرگذاری زمانی که فشار ناشی از هزینه به دنبال کاهش سرمایه‌گذاری در فعالیت‌های مولد و

¹Government Effectiveness

²Regulatory quality

³Rule of law

⁴Control of corruption

زیرساخت‌های لازم تولید پدید آید، بیش‌تر شده و با تقویت شدت فشار تقاضا هرچه بیشتر منجر به افزایش تورم گردد (حیدری و همکاران، ۱۳۹۵).

بنابراین رابطه بین کنترل فساد و تورم با تاثیرپذیری از الگوی اسلامی ایران پیشرفت می‌تواند به شکل کاربردی و عملی مورد استفاده سازمان‌های تصمیم‌گیری کلان‌کشوری و لشکری در راستای تحقیق اهداف بلندمدت نظام و تحقیق تمدن اسلامی با تاکید مقام عظمای ولایت در بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی قرار گیرد.

پیشینه تحقیق

مطالعات داخلی

قجری و همکاران^۱ (۱۴۰۰)، تفاوت میان دو الگوی شناخته شده حکمرانی در جهان امروز؛ یعنی مدل حکمرانی اسلامی و مدل حکمرانی خوب را مورد بررسی قرار داده شده است. این مطالعه با استفاده از روش تحلیل محتوای کیفی انجام شد. در نهایت بر اساس نتایج، مدل حکمرانی اسلامی رو به سوی پیشرفت و تعالی مادی و معنوی انسان در قلمروی حاکمیت خداوند قرار داده شده است، اما حکمرانی خوب هدف‌گذاری خود را مبنی بر شاخص‌های توسعه اقتصادی-اجتماعی در ادبیات نظری مدرن قرار داده است.

اجاقی و فیروزآبادی (۱۳۹۹)، در مقاله‌ای به طراحی الگوی پیشرفت و توسعه متناسب با جامعه اسلامی ایران باشناسایی مؤلفه‌های تاثیرگذار همچون شاخص سیاسی، شاخص اقتصادی، شاخص اجتماعی و فرهنگی، توسعه انسانی، زیست‌محیطی و علم و فناوری پرداختند. در این مطالعه از روش تحلیلی-توصیفی با استفاده از روش کتابخانه‌ای به جمع‌آوری اطلاعات پرداخته و شاخص‌های الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت در ۶ حوزه شاخص‌های سیاسی، اقتصادی، علم و فناوری، زیست‌محیطی، توسعه انسانی و شاخص اجتماعی و فرهنگی طبقه‌بندی شد.

منتظری و همکاران (۱۳۹۷)، با رویکردی کیفی با استراتژی مفهوم‌سازی داده بنیاد به بررسی شاخص‌های حکمرانی خوب از دیدگاه حضرت علی (ع) پرداختند و با مقایسه حکمرانی کریمه و الگوهای رایج حکمرانی خوب شاهد رفتار فاضله به عنوان پدیده محوری و در تعامل با عوامل دیگر موجد حکمرانی کریمه به عنوان الگوی حکمرانی خوب از دیدگاه نهج‌البلاغه است.

مرادی و همکاران (۱۳۹۶)، به بررسی ارتباط میان شاخص‌های حکمرانی متعالی بر کنترل فساد در بازه زمانی ۲۰۰۴-۲۰۱۵ بین کشورهای خاورمیانه و جنوب‌شرقی آسیا با استفاده از روش پانل ور پرداختند. نتایج تحقیق حاکی از آن است که متغیر کیفیت قوانین و مقررات رابطه مثبت و معنادار و متغیر کارایی و اثربخشی دولت رابطه منفی معناداری بر کنترل فساد

¹ Ghajari

در کشورهای خاورمیانه دارد، در حالی که متغیرهای ثبات سیاسی، حاکمیت قانون و حق اظهارنظر و پاسخ‌گویی در کشورهای شرق و جنوب شرق آسیا بر کنترل فساد تأثیر مثبت و معناداری دارد.

فدایی و همکاران (۱۳۹۶)، به بررسی تأثیر شاخص‌های حکمرانی متعالی و اندازه دولت بر شاخص فساد در کشورهای گروه بریکس و ایران با استفاده از روش جی ام ام^۱ طی سال‌های ۲۰۱۶-۲۰۱۲ پرداختند. نتایج تحقیق نشان داد که در ارتباط با کانال‌های اثرگذاری نمایان شد که شاخص کیفیت قوانین با ضریب ۲/۴ بیشترین تأثیر را بر کاهش فساد و شاخص اثربخشی دولت با ضریب ۰/۰۱ کمترین تأثیر را بر کاهش فساد دارد؛ همچنین افزایش شاخص‌های اندازه دولت و تورم موجب افزایش میزان فساد خواهد شد. افزایش شهرنشینی نیز به نوعی پرسش‌گری ایجاد می‌کند و نظارت را افزایش می‌دهد که در نهایت موجب کاهش فساد می‌گردد.

مرشدی‌زاده (۱۳۹۶)، به بررسی حکمرانی خوب و حکمرانی مطلوب در تمدن نوین اسلامی که با ترکیب روش استقرایی و قیاسی پرداخته است. نتایج نشان می‌دهد که در نگاه نخست مفاهیم و اجزای مندرج در نظریه حکمرانی خوب، تضاد و تعارض با ارزش‌های جمهوری اسلامی نداشته و می‌توان از آن برای ایجاد نظامی کارآمدتر و سالم‌تر به کار برد.

مطالعات خارجی

کرمی و همکاران^۲ (۲۰۲۱)، نقش آموزش و پرورش در توسعه پایدار با رویکرد الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت مورد بررسی قرار داده‌اند. نتایج تحقیق تأثیر ۳۸ مولفه در توسعه پایدار با رویکرد الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت و ۲۹ مولفه در چهار بعد فرهنگی، اجتماعی، محیط زیستی و اقتصادی و ۹ مولفه از تحلیل محتوای سند تحول بنیادین آموزش و پرورش بود که نشان‌دهنده ارتباط معنادار بین ابعاد مدل بود.

میرخلیلی و همکاران^۳ (۲۰۲۰)، در مطالعه‌ای به مطالعه الگوی توسعه سیاسی با تأکید بر شاخص‌های الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت با استفاده از روش توصیفی-تحلیلی پرداختند. بر اساس یافته‌های تحقیق مولفه‌های اقتدار درونی‌ها و ارزش‌های اسلامی، چشم‌انداز اداری و سازمانی، ابتنا و عدالت و معنویت و ابعاد فردی به عنوان مولفه‌های تبیین‌کننده الگوی اسلامی سیاسی پیشرفت، بیش از سایر مولفه‌ها مورد تأکید قرار گرفت.

ساسی و امیرا^۴ (۲۰۱۶)، توسط مدل خود رگرسیون برداری داده‌های ترکیبی برای ۱۸۰ کشور طی دوره ۱۹۹۶-۲۰۱۴ به بررسی ارتباط دو طرفه بین تورم و فساد می‌پردازند. نتایج مطالعه نشان‌دهنده وجود ارتباط دو طرفه بین تورم و فساد در کشورهای مذکور دلالت است.

^۱GMM

^۲ Karami and et al

^۳ Mir Khalili et al

^۴ Sassi & Gasmi

محمدسامی و ساسی^۱ (۲۰۱۶)، از داده‌های ۱۰۰ کشور توسعه‌یافته و در حال توسعه از پنج منطقه آمریکا، اروپا، منا، زیرصحرای آفریقا و کشورهای آسیایی حاشیه اقیانوس آرام، طی دوره ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۲ با استفاده از چندین روش تخمین و استفاده از مدل‌های مختلف ارتباط بین فساد و تورم را بررسی کرده‌اند. نتایج این مطالعه نشان‌دهنده این است که کشورهای با فساد بالاتر و حکمرانی بد به همراه سیاست‌های گسترده انبساط پولی برای کسب درآمد بیشتر هستند که این امر به نرخ‌های تورم بالاتر منجر می‌شود.

خانی هولاری و همکاران^۲ (۲۰۱۴)، به بررسی تعیین‌کننده‌های پولی و غیرپولی تورم در ایران طی بازه زمانی ۱۹۵۹ تا ۲۰۱۰ پرداخته شده است. از جمله تعیین‌کننده‌های غیرپولی مورد بررسی در این مطالعه می‌توان به بی‌ثباتی سیاسی و شاخص‌های حکمرانی اشاره کرد. نتایج ارتباط مثبت متغیرهای بی‌ثباتی سیاسی و حکمرانی با نرخ تورم در ایران را نشان می‌دهد.

عدنان و همکاران^۳ (۲۰۱۱)، به بررسی شاخص‌های حکمرانی خوب بر شاخص تورم و رشد اقتصادی طی دوره ۲۰۱۱-۱۹۵۰ در پاکستان پرداخته‌اند. محققان شاخص تورم را نتیجه تفاوت‌های ایدئولوژیک گروه‌های سیاسی که با استفاده از بی‌ثباتی‌ها؛ تورم بالاتری را به وجود می‌آورند، می‌دانند و همچنین فساد بالا به همراه حاکمیت ضعیف باعث به پدید آمدن تورم بالا و رشد اقتصادی پایین می‌شود.

روش کار

این مطالعه از نظر هدف کاربردی و از لحاظ روش تحقیق، از نوع پس‌رویدادی است، چرا که توانایی دخل و تصرف در واقعیت‌های موجود در جامعه مورد تحقیق وجود نداشته و صرفاً به بررسی وضع موجود پرداخته خواهد شد. بطوریکه با استفاده از مبانی نظری مطرح شده مدل مناسب معرفی و سپس با استفاده یکی از روش‌های اقتصادسنجی مورد تخمین قرار می‌گیرد.

در این قسمت با استفاده از آزمون مانایی دیکی فولر تعمیم یافته به بررسی مباحث اقتصادسنجی پرداخته، سپس تکنیک اقتصادسنجی غیرخطی الگوی مارکوف سوئیچینگ، مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرد. در مدل‌های غیرخطی خود رگرسیون مارکوف سوئیچینگ فرض می‌شود رفتار متغیری که مدلسازی روی آن اجرا می‌شود، در وضعیت‌های مختلف متفاوت بوده و در حال تغییر می‌باشد. مدل‌های غیرخطی از جهت سرعت تغییر از یک وضعیت به وضعیت دیگر به دو گروه تقسیم می‌شوند: در گروه اول از مدل‌های غیرخطی تغییر از یک وضعیت به وضعیت دیگر به صورت ملایم و تدریجی است، در گروه دوم از مدل‌های غیرخطی، این انتقال به سرعت انجام گرفته که مدل مارکوف سوئیچینگ از جمله

¹Mohammd Sami & Seifallah

²Khani Hoolari and et al

³Adnan and et al

این روش‌ها است. مدل‌های سوئیچینگ توسط کوانت^۱ (۱۹۷۲)، گولد فیلد و کوانت^۲ (۱۹۷۳) ارائه شده و توسط همیلتون^۳ (۱۹۸۹) چرخه‌های تجاری استخراج شده است. در مدل سوئیچینگ معرفی شده توسط کوانت (۱۹۷۲)، سازو کار انتقال از همدیگر مستقل است، در حالی که در مدل‌های ارائه شده گلدفیلد و کوانت (۱۹۷۳) و همیلتون (۱۹۸۹) انتقال‌ها توسط زنجیره مرتبه اول مارکوف تحت پوشش هستند. این نوع مدل‌ها با عنوان مدل‌های مارکوف سوئیچینگ شناخته شده است. اگر بخواهیم رفتار متغیر پایای y_t را مطالعه کنیم، مقدار آن توسط فرایند خود رگرسیون مرتبه اول طی دوره $(t=1,2,\dots,T_1)$ به صورت زیر خواهد بود:

$$Y_t = c_1 + \rho_1 y_{t-1} + \varepsilon_t \quad (1)$$

به طوریکه $\varepsilon_t \sim N(0, \sigma_2)$ است. حال فرض کنید که یک جهش ساختاری در زمان T_1 برای این متغیر رخ دهد، در این صورت مدل جدید برای توصیف رفتار y_t برای دوره $(t=T_1+1, T_1+2, \dots, T)$ به این شکل خواهد بود:

$$Y_t = c_2 + \rho_2 y_{t-1} + \varepsilon_t \quad (2)$$

با استفاده از متغیر مجازی D این دو مدل را می‌توان به صورت یک معادله نوشت. فرایند تغییرات متغیر y_t در مدل زیر قابل مشاهده است:

$$Y_t = c_1 + \rho_1 y_{t-1} + \sigma D_t + \lambda D_t y_{t-1} + \varepsilon_t \quad (3)$$

در مدل فوق، متغیر مجازی D برای دوره‌های $t \leq T_1$ مقدار صفر و برای دوره‌های $t \geq T_1$ مقدار یک را اخذ می‌کند. از روش دیگری نیز، این متغیر را می‌توان نشان داد:

$$Y_t = c_{st} + \rho_{st} y_{t-1} + \varepsilon_t \quad (4)$$

به طوریکه مقدار s_t صفر و یک بوده و به ترتیب نشان‌دهنده دوره قبل و بعد از تغییر y_t است. به عبارت دیگر، دوره $t \leq T_1$ توسط $s_t=0$ و برای دوره بعد از جهش $t > T_1$ توسط $s_t=1$ نشان داده شده است. این متغیر وضعیت از زنجیره مرتبه اول مارکوف تبعیت می‌کند. به عبارت دیگر، مقدار متغیر وضعیت در دوره t تنها به مقدار آن در دوره $t-1$ بستگی دارد. می‌توان مدل‌های انتقال برا متغیر y_t را به صورت زیر بیان کرد:

$$Y_t = c_1 + \rho_1 y_{t-1} + \varepsilon_t \quad \text{if } s_t = 0 \quad (5)$$

$$c_2 + \rho_2 y_{t-1} + \varepsilon_t \quad \text{if } s_t = 1$$

بنابراین مدل (۵) دوساختار پویای مختلف را نشان می‌دهد که به مقدار متغیر وضعیت s_t بستگی دارد. با در نظر گرفتن فرض‌های متفاوت برای s_t مدل‌های متفاوتی می‌توان ایجاد کرد. وقتی s_t برای دوره $(t=1,2,\dots,T_1)$ و $(t=1,2,\dots,T)$

¹ Quandt

² Quandt and Goldfeld

³ Hamilton

مقدار صفر و برای دوره $(t=T_1+1, T_1+2, \dots, T)$ مقدار یک را اخذ کند. این مدل، مدلی با یک تغییر ساختاری در زمان T_1 است. زمانی که S_t متغیر مستقل تصادفی برنولی باشد، این مدل نشان‌دهنده مدل انتقال تصادفی کوانت است. اگر S_t به عنوان متغیر شاخص در نظر گرفته شود، به طوریکه مقدار آن برای $\theta \leq c \leq \theta$ برابر صفر و $\theta > c > \theta$ برابر یک باشد، که c مقدار آستانه‌ای است، این مدل را مدل آستانه‌ای می‌نامند. وقتی S_t فرایند مارکوف را دنبال کند، این مدل را مدل مارکوف سوئیچینگ نامند (فلاحی و همکاران، ۱۳۹۷).

استفاده از آزمون دیکی فولر رایج‌ترین روش برای بررسی مانایی داده‌ها است. فرم کلی معادله خود رگرسیون دیکی - فولر تعمیم‌یافته به صورت زیر است:

$$\Delta Y_t = \beta_1 + \beta_2' + \delta \sum_{i=0}^m \Delta Y_{t-i} + \varepsilon_t \quad (6)$$

t متغیر زمان و روند و ε_t اجزای اخلاص تصادفی بوده است که فرض می‌شود که توزیع نرمال با میانگین صفر و واریانس δ^2 دارد. مقادیر متغیر وابسته در سمت راست معادله به منظور رفع خودهمبستگی احتمالی بین جملات خطا است. همانطور که قبلاً نیز خاطر نشان داده شد شاخص حکمرانی خوب از شش شاخص حق اظهار نظر و پاسخ‌گویی، شاخص ثبات سیاسی و نبود خشونت، شاخص حاکمیت قانون، شاخص کنترل فساد، شاخص کارایی و اثربخشی دولت و شاخص کیفیت قوانین و مقررات تشکیل شده است که جنبه‌های مختلف حکمرانی خوب را در نظر گرفته شده است. الگوی اسلامی ایرانی پس از مطرح شدن توسط رهبر انقلاب، نظر و توجه جوامع و محافل علمی را به سمت خود جلب کرد و ثابت شد که با توجه به معارف الهی و اسلامی می‌توان با در نظر گرفتن کلیات نظام جمهوری اسلامی و با رضایت به شرایط بومی، تاریخی، فرهنگی و اقتصادی به نیازهای جامعه ایرانی پاسخگو بود. یکی از عوامل مهم در پیشبرد اهداف حکومت‌ها توجه داشتن به شاخص‌های حکمرانی آن کشور است؛ به طوریکه بعد از انقلاب نیز پیشرفت چشمگیری در اجرایی شدن و تحقق شاخص‌های شش‌گانه حکمرانی در ایران اسلامی بوده و به نظر می‌رسد که عملیاتی شدن این شاخص‌ها تاثیر مستقیم در بحث رویکرد اقتصادی ایران دارد که توانسته در صفحه اقتصاد جهانی و بین‌الملل و منطقه نقش تعیین‌کننده ایفا کند و طبق مطالعات اسنادی گذشته اثرگذاری الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت بر شاخص‌های اصلی رویکرد اقتصادی اعم از عدالت اقتصادی، رفاه، بهره‌وری، رشد، تولید، تورم، ارز، اشتغال و ارتقای دانش و فناوری به صورت کاملاً محسوس و قابل قبولی اثبات شده است. در پژوهش حاضر، متغیر تورم به عنوان متغیر وابسته و متغیر شاخص حکمرانی کنترل فساد، تولید ناخالص داخلی و نرخ ارز متغیر مستقل تحقیق با استفاده از مدل مارکوف سوئیچینگ طی دوره زمانی ۱۴۰۰-۱۳۷۵ مورد بررسی قرار گرفته است. دوره زمانی و داده‌های سالانه کشور ایران بر حسب محدودیت دسترسی به اطلاعات متغیرهای مورد استفاده در مدل انتخاب شده است. در این پژوهش برای تخمین مدل از نرم افزار ایویوز^۱ استفاده می‌شود. مدل مورد بررسی با الهام از مدل همیلتون (۱۹۸۹) به صورت رابطه زیر است:

¹EViews

$$IN_t = \beta_0 + \beta_1 GDP_t + \beta_2 CC_t + \beta_3 XR_t \quad (7)$$

به طوری که IN نشانگر شاخص تورم، CC متغیر شاخص حکمرانی کنترل فساد، GDP نشانگر تولید ناخالص داخلی و XR نشانگر نرخ ارز است.

IN: تورم؛ از نظر اقتصاد به افزایش سطح عمومی تولید پول، درآمدهای پولی و یا قیمت اشاره دارد. تورم به معنی افزایش ناهمگون سطح عمومی قیمت در نظر گرفته می‌شود. تورم، روند فزاینده و نامنظم افزایش قیمت‌ها در اقتصاد است. برای اندازه‌گیری تورم از شاخص قیمت مصرف‌کننده استفاده شده است.

CC: کنترل فساد؛ همچون فساد در میان مقامات رسمی، اثربخشی تدبیرهای ضدفساد، تأثیر آن بر جذب سرمایه‌های خارجی، پرداخت اضافی یا رشوه برای گرفتن مجوزهای اقتصادی و ... را مورد اندازه‌گیری قرار می‌دهد.

GDP: تولید ناخالص داخلی؛ محاسبه تولید ناخالص داخلی یک کشور شامل همه مصارف خصوصی و عمومی، مخارج دولتی، سرمایه‌گذاری‌ها، افزایش موجودی کالا، هزینه‌های ساخت و ساز و تراز تجاری می‌شود.

XR: نرخ ارز؛ عبارت است از مقداری از واحد پولی ملی که برای بدست آوردن واحد پول کشور دیگر باید پرداخت شود. به پول‌های خارجی ارز گفته می‌شود، به گفته دیگر به واحدهای پولی که در کشورهای دیگر جز کشور اصلی داد و ستد شود به صورت کلی ارز گفته می‌شود. جمع‌آوری آمارهای متغیرها از سایت بانک مرکزی و شاخص حکمرانی از بانک جهانی صورت گرفته است.

یافته‌ها و تحلیل نتایج

نقطه شروع برای تحلیل هر سری زمانی، بررسی مانایی داده‌های مربوطه است. برای این منظور ابتدا با استفاده از آزمون‌های ریشه واحد دیکی فولر تعمیم‌یافته وضعیت مانایی متغیرهای مورد بررسی آزمون شده و نتایج در جدول ۱ آمده است.

جدول ۱: بررسی مانایی متغیرها با استفاده از آزمون دیکی فولر

متغیر	p-value	آماره آزمون	نتیجه
IN	۰/۰۰	-۳/۴۹	مانا
GDP	۰/۰۱	-۳/۴۹	مانا
CC	۰/۰۰۱	-۳/۵۰	مانا
XR	۰/۰۰۱	-۳/۵۰	مانا

مأخذ: یافته‌های تحقیق بر اساس خروجی نرم‌افزار ایویوز

بر اساس نتایج حاصل از خروجی نرم افزار، همه متغیرها به جز متغیر کنترل فساد در سطح مانا هستند ولی متغیر کنترل فساد با دو بار تفاضل گیری مانا شده است.

مدل مارکوف سوئیچینگ در صورتی مدل مناسبی برای تعیین الگو است که الگو داده‌های مورد بررسی غیرخطی باشد. برای اینکه از غیرخطی بودن الگوی داده‌ها اطمینان حاصل نمود می‌توان از آزمون تورم واریانس (VIF) استفاده کرد که اگر مقدار این شاخص از ۱۰ کمتر باشد می‌توان اظهار نمود که مدل مناسب بوده و می‌بایست از مدل غیرخطی استفاده شود.

جدول ۲: آزمون غیرخطی VIF

متغیر	رژیم ۱ (رونق)	رژیم ۲ (رکود)
تولید ناخالص داخلی	۱/۲۵	۱/۲۷
نرخ ارز	۲/۰۸	۲/۹۸
کنترل فساد	۴/۴۷	۳/۷۸

مأخذ: یافته‌های تحقیق بر اساس خروجی نرم‌افزار ایویوز

همانطور که در جدول ۱ نشان می‌دهد مقدار شاخص VIF کمتر از ۱۰ است. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که به جای مدل‌های خطی بهتر است از مدل‌های غیرخطی مارکوف سوئیچینگ استفاده نمود. برای تصریح مدل باید مرتبه خود رگرسیونی و تعداد رژیم مدل مارکوف سوئیچینگ تعیین گردد. با توجه به حجم نمونه بایستی مدل MS برای مراتب مختلف خود رگرسیونی p و تعداد رژیم m برآورد گردد. در این مرحله لازم است مدل بهینه برای برآورد مدل انتخاب شود. برای این منظور انواع مدل مارکوف سوئیچینگ با عوامل مختلف وابسته به رژیم و تعداد رژیم‌های مختلف برآورد و بنابراین مدل مارکوف با ۴ وقفه و تعداد رژیم ۲ تخمین زده شده است. با عنایت به تعداد رژیم بهینه و اینکه در این مدل تمامی پارامترها شامل ضرایب متغیرها با وقفه‌های مختلف و واریانس مدل به رژیم وابسته هستند تخمین‌های مربوط به این مدل در جدول شماره ۲ آورده شده است:

جدول ۳: نتایج برآورد تصریح رگرسیون به روش مارکوف- سوئیچینگ

متغیر	رژیم ۱ (رونق)		رژیم ۲ (رکود)	
	ضرایب	آماره t	ضرایب	آماره t
GDP	-۰/۳۵	-۳/۹۰	-۰/۵۱	-۳/۵۱
XR	۲/۴۲	۰/۸۹	۴/۲۱	۲/۵۷

تأثیر الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت بر تورم با لحاظ شاخص حکمرانی کنترل فساد (روش مارکوف سوئیچینگ) ۷۰

CC	۰/۰۲	۰/۰۱	-۱۷/۳۵	-۷/۰۰
مدل وقفه‌های				
ضرایب			آماره t	
AR(1)	۰/۹۹		۸/۴۹	
AR(2)	-۰/۰۰۱		-۰/۰۰۶	
AR(3)	-۰/۰۰۰۸		-۰/۰۰۴	
AR(4)	-۰/۰۰۰۴		-۰/۰۰۳	
احتمال	۰/۹۳		۰/۱۰	
Log-Likelihood			-۲۲۰/۱۶۱۴	

مأخذ:

یافته‌های

تحقیق بر اساس خروجی نرم‌افزار ایویوز

در هر دو رژیم نرخ ارز اثر مثبت و تولید ناخالص داخلی تأثیر منفی بر شاخص تورم دارد. کنترل فساد در رژیم اول مثبت و معنادار و در رژیم دوم منفی و معنادار و تولید ناخالص داخلی در هر دو رژیم اثر منفی و معنادار دارد. نتایج حاصل از ماتریس احتمالات انتقال نشان می‌دهد احتمال ماندن در رژیم اول برابر با ۰/۹۳ و احتمال ماندن در رژیم دوم برابر با ۰/۱۰ است. طبق نتایج به دست آمده اثبات گردید که کنترل فساد رابطه معکوس با تورم داشته است و در رژیمی که در آن الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت به عنوان یک معیار و ارزش شناخته می‌شود تورم کاهش یافته و در نتیجه کنترل فساد در آن افزایش می‌یابد و بالعکس در رژیمی که از الگوی اسلامی ایرانی بهره‌گیری نشده است با افزایش تورم کنترل فساد شدیداً کاهش می‌یابد؛ به عبارتی دیگر به ازای تغییر ۱ درصد در شاخص کنترل فساد، تورم به میزان ۰/۰۲ در رژیم اول افزایش می‌یابد به دنبال آن تولید ناخالص داخلی نیز به ازای ۱ درصد تغییر، تورم به میزان ۰/۳۵ کاهش می‌یابد و نرخ ارز نیز به ازای ۱ درصد افزایش، تورم ۲/۴۲ درصد افزایش می‌یابد. فلذا با عنایت به موارد ذکر شده می‌توان با اطمینان بالایی نشان داد که در پژوهش حاضر الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت باعث کاهش تورم و افزایش کنترل فساد در یک جامعه می‌شود.

تورم در ایران دارای دو رژیم است. یک رژیم با واریانس بیشتر (رکود یا رژیم ۱) و یک رژیم با واریانس کمتر (رونق یا رژیم ۲) که این رژیم‌ها با شرایط واقعی اقتصاد ایران سازگار هستند، زیرا رونق دارای پراکندگی بیشتری در اقتصاد ایران بوده که عمدتاً ناشی از تغییر و نوسان در متغیرها و شرایط اقتصادی است و رکود دارای پراکندگی کمتری است. در رژیم اول تولید ناخالص داخلی دارای ضریب $-۰/۳۵$ ، انحراف معیار تولید ناخالص داخلی $۰/۰۹$ ، مقدار آماره t برابر $-۳/۹۰$ و ارزش احتمال $۰/۰۰۰۱$ است و ضریب نرخ ارز $۲/۴۲$ ، انحراف معیار $۲/۷۱$ ، مقدار آماره t برابر $۰/۸۹$ و ارزش احتمال $۰/۳۷$ است و کنترل فساد دارای ضریب $۰/۰۲$ ، انحراف معیار کنترل فساد $۲/۱۶$ ، مقدار آماره t برابر $۰/۰۱$ و ارزش احتمال $۰/۹۸$ است. در رژیم دوم تولید ناخالص داخلی دارای ضریب $-۰/۵۱$ ، انحراف معیار تولید ناخالص داخلی $۰/۱۴$ ، مقدار

آماره t برابر $۳/۵۱$ - و ارزش احتمال $۰/۰۰۰۴$ است و ضریب نرخ ارز $۴/۲۱$ ، انحراف معیار $۱/۶۴$ ، مقدار آماره t برابر $۲/۵۷$ و ارزش احتمال $۰/۰۱$ است و کنترل فساد دارای ضریب $-۱۷/۳۵$ ، انحراف معیار کنترل فساد $۲/۴۷$ ، مقدار آماره t برابر $-۷/۰۰$ - و ارزش احتمال $۰/۰۰۰$ است. به عبارت دیگر، در رژیم (۱) همان دوره رونق، تولید ناخالص داخلی و کنترل فساد و نرخ ارز بر میزان تورم تأثیر گذاشته و رابطه تولید ناخالص داخلی منفی و کنترل فساد و نرخ ارز با تورم مثبت است. در رژیم (۲) همان رکود کنترل فساد و تولید ناخالص داخلی با تورم رابطه منفی داشته و معنادار است و نرخ ارز رابطه مثبت با آن داشته است.

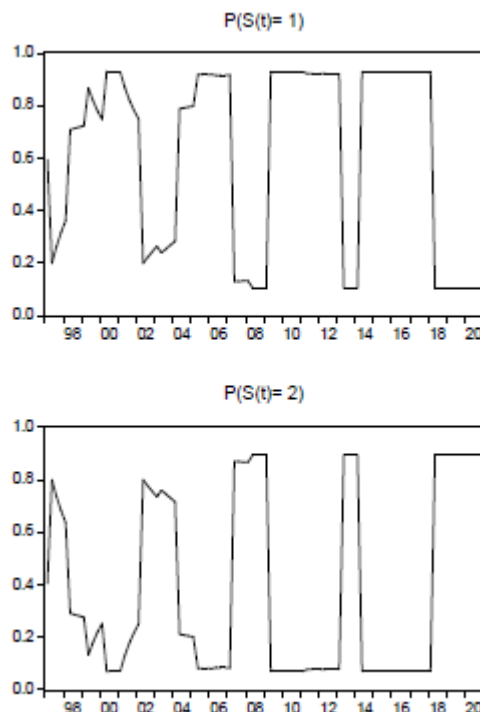
در ادامه برآورد احتمال انتقال هر یک از رژیم‌ها بررسی شده که احتمال ماندن در دوره‌های رونق و رکود را نشان می‌دهد. P_{11} احتمال ماندن در رونق را نشان می‌دهد که مقدار ۹۳ درصد برای آن بدست آمده که حاکی از پایداری نسبتاً شدید رونق تورم پایین دارد. در مقابل P_{22} احتمال ماندن در رکود را نشان می‌دهد که مقدار احتمال آن ۸۹ درصد است که فاصله چندانی با احتمال ماندن در رونق ندارد که این نیز نشانگر پایداری بیشتر رکود یا همان تورم بالا است. همچنین احتمال انتقال از رونق به رکود یا P_{12} رقم ۱۰ درصد را دارد که نشان‌دهنده انتقال نسبتاً پایین از رونق به رکود است. نکته قابل توجه آن است که احتمال انتقال از رکود به رونق یا P_{21} نیز $۰/۰۶$ درصد شده است. که احتمال پایین از رکود به رونق را نشان می‌دهد.

جدول ۴: احتمال انتقال از یک رژیم به رژیم دیگر

	رژیم ۱	رژیم ۲
رژیم ۱	$٪۹۳$	$٪۱۰$
رژیم ۲	$٪۰۶$	$٪۸۹$

مأخذ: یافته‌های تحقیق براساس خروجی نرم‌افزار ایویوز

وضعیت دو رژیم و احتمال قرار گرفتن سال‌های مورد مطالعه در هر یک از دو رژیم رونق و رکود در نمودار ۱ نشان داده شده است که در آن نمودار بالایی مربوط به دوره رونق و نمودار زیری آن مربوط به دوره رکود است:

نمودار ۱: احتمال ماندن در رژیم رونق و رکود

نتیجه گیری و پیشنهادات

در این مطالعه به منظور بررسی تأثیر الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت بر تورم با لحاظ شاخص حکمرانی کنترل فساد در دوره زمانی ۱۳۷۵-۱۴۰۰ به بررسی این مسئله که کشور ایران سالهاست با مشکل تورم و فساد روبه‌رو است، یعنی درجه فساد بیشتر با ثبات سایر شرایط به افزایش تورم در جامعه منجر می‌گردد. با توجه به یافته‌های پژوهش در رژیم (۱) همان دوره رونق، تولید ناخالص داخلی و کنترل فساد و نرخ ارز بر میزان تورم تأثیر گذاشته و رابطه تولید ناخالص داخلی منفی و کنترل فساد و نرخ ارز با تورم مثبت است. همچنین، در رژیم (۲) همان رکود کنترل فساد و تولید ناخالص داخلی با تورم رابطه منفی داشته و معنادار است و نرخ ارز رابطه مثبت با آن داشته است. بنابراین ایجاد سیاست‌های اقتصادی درست و استفاده از الگوهای مناسب به نحوی که سازگار با یکدیگر عمل کنند امری الزامی و ضروری است. اجرای سیاست‌هایی که سبب بهبود اوضاع اقتصادی کشور شود بسیار دشوار است. یکی از راهکارهای مناسب برای حل مشکل فساد و تورم در جامعه شناسایی علل و ریشه‌های هر دو دارد. با توجه به هدف اصلی مطالعه حاضر، نتایج تحقیق نشان داد که وجود یک الگوی مناسب به نام الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت در ایران باعث کاهش تورم و همچنین افزایش کنترل فساد در جامعه می‌شود. بنابراین در کشورهای در حال توسعه می‌توانند با سیاست‌های هدف‌گذاری کنترل و مهار تورم و ایجاد زمینه‌های

ثبات سیاسی و اقتصادی و بهره‌گیری از الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت به مقابله با فساد پردازند و نااطمینانی حاصل از تورم را مهار کنند و به سطح تعادلی از تورم دست یابند. از نظر راهبردی، خروجی این پژوهش می‌تواند به شکل کاربردی و عملی مورد استفاده سازمان‌های تصمیم‌گیری کلان‌کشوری و لشکری در راستای تحقیق اهداف بلندمدت نظام و تحقیق تمدن اسلامی با تاکید رهبر انقلاب اسلامی در بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی با محوریت الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت قرار گیرد.

راهبردها

- ۱) تدوین فهم ایرانی-اسلامی از توسعه و قرار دادن الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت
- ۲) شناسایی عوامل سیاستی موثر در گسترش الگو در عرصه‌های فرهنگی، اجتماعی و دینی جامعه ایرانی
- ۳) آینده‌نگری ملی در عرصه پژوهش
- ۴) تقویت نظام‌های مدیریت دانش در کشور
- ۵) استفاده از تجربه دیگر کشورها در بکاربردن صحیح الگو
- ۶) شناخت عمیق غرب و پیامدهای نگرش‌های غربی در عرصه‌های مختلف زندگی بشر
- ۷) شناسایی نظریه‌ها و روش‌های غیر رایج متعلق به جوامع و فرهنگ اسلامی و غیر اسلامی، در عرصه‌های مختلف زندگی بشر
- ۸) تأمل در مورد نیازهای واقعی انسان و نیازهای برآمده از تمدن امروز
- ۹) تعامل هر چه بیشتر جامعه علمی کشور با جوامع علمی جهان
- ۱۰) تقویت و توسعه مجلات علمی-پژوهشی
- ۱۱) اصلاح نظام آموزشی با تقویت مهارت‌های دانش‌آموزان و دانشجویان در حل مسائل عملی و نظری

فهرست منابع

- اجاقی، صبا، آقایی فیروزآبادی، سید محمود. (۱۳۹۹). "طرح مدل مفهومی اجرای الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت با تاکید بر بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی (مدظله العالی)". فصلنامه راهبرد، سال ۲۹، شماره ۹۴، ص ۹۶-۶۷.
- بانک اطلاعاتی سری‌های زمانی بانک مرکزی. (۱۴۰۲). بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، (سال‌های مختلف)، <https://www.cbi.ir/page/4275.aspx>
- جعفری صمیمی، اح. (۱۳۸۴). "تحلیلی بر برنامه‌های تثبیت اقتصادی در کشورهای در حال توسعه"، مجله برنامه و توسعه، شماره ۱۰، ص ۱۴.

تأثیر الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت بر تورم با لحاظ شاخص حکمرانی کنترل فساد (روش مارکوف سوئیچینگ) ۷۴

- حیدری، دکتر حسن، اصغری، رعنا، علی‌نژاد، رقیه. (۱۳۹۵). "بررسی تأثیر فساد اداری بر نرخ تورم در کشورهای منتخب منطقه MENA"، پژوهشنامه اقتصاد کلان علمی-پژوهشی، سال ۱۱، شماره ۲۱، ص ۸۲-۱۰۴.
- خامنه‌ای، علی. (۱۳۸۹). نخستین نشست‌های راهبردی با موضوع الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، موسسه پژوهشی فرهنگی انقلاب اسلامی، آذر ماه.
- دشتبانی، یاور، بذرافکن، اشکان. (۱۳۹۸). "اثر شاخص‌های حکمرانی متعالی بر کنترل فساد در ایران"، اولین همایش ملی حکمرانی، تهران.
- دلالی اصفهانی، رحیم. (۱۳۹۵). "طرحی از الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت در حوزه اقتصاد"، انتشارات الگوی پیشرفت.
- زریباف، سیدمهدی. (۱۳۹۲). "مبانی، سیر تحول، مدل مفهومی و الزامات تدوین الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت"، همایش ملی الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، ص ۱۲۷-۱۵۶.
- شاه آبادی، ابولفضل، امیری، بهزاد، گنجی، مهسا. (۱۳۹۶). "تأثیر شاخص حکمرانی بر تورم در کشورهای منتخب G77"، فصلنامه اقتصاد مقداری (بررسی‌های اقتصادی سابق)، دوره ۱۴، شماره ۳، ص ۱۸۵-۱۶۱.
- فدایی، مهدی، قلی‌پور مقدم، فرید، غفاری، سعید. (۱۳۹۶). "بررسی شاخص‌های حکمرانی خوب و اندازه دولت بر شاخص فساد در کشورهای گروه بریکس و ایران"، چشم انداز مدیریت دولتی، شماره ۳۲، ص ۶۵-۸۸.
- فلاحی، فیروز، اصغری‌پور، حسین، احمدیان بهرور، کسری. (۱۳۹۷). "بررسی تأثیر بدهی خارجی بر رشد اقتصادی ایران (رهیافت مارکوف سوئیچینگ)"، فصلنامه اقتصاد مالی، سال سیزدهم، شماره ۴۶، ص ۱۸۳-۲۱۶.
- قجری، علی، نوربخش، یونس، ۱۴۰۰، "مطالعه نسبت مدل حکمرانی جمهوری اسلامی ایران با مدل حکمرانی خوب"، فصلنامه علمی مطالعات الگوی پیشرفت اسلامی ایرانی، سال ۹، شماره ۱، ص ۳۹-۶۷.
- مرادی، ابراهیم، رهنما، علی، حیدریان، سمیرا. (۱۳۹۶). "تأثیر شاخص‌های حکمرانی خوب بر کنترل فساد (مطالعه موردی: کشورهای خاورمیانه و جنوب شرق آسیا)"، فصلنامه اقتصاد مقداری (بررسی‌های اقتصادی سابق)، دوره ۱۴، شماره ۴، ص ۱۸۲-۱۵۱.
- مرشدی زاد، علی. (۱۳۹۶). "حکمرانی خوب و حکمرانی مطلوب در تمدن نوین اسلامی"، دو فصلنامه آینده پژوهشی ایران، سال ۲، شماره ۳، ص ۱۴۱-۱۲۵.
- منتظری، محمد، بهمنی، اکبر، فتحی زاده، علیرضا. (۱۳۹۷). "الگوی حکمرانی خوب از دیدگاه نهج البلاغه: گامی در جهت تبیین الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت"، دو فصلنامه علمی-پژوهشی مطالعات الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، شماره ۱۱، ص ۱۵۴-۱۳۴.
- وقفی، محمدرضا. (۱۳۹۹). "بررسی روند شاخص‌های عملکرد اقتصادی و نهادی در ایران"، معاونت امور اقتصادی و برنامه ریزی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، شماره ۹، ص ۱۸۶-۲۳.

- Adnan, H., U.D, Museleh & Gh, Ejaz. (2011). "Consequences of political instability, governance and bureaucratic corruption on inflation and growth: The case of Pakistan" MPRA, Working Paper No, 35584.
- Karami, S, and Enayati, T. (2021). "Presenting a Model of the Role of the Education System in Sustainable Development with the Approach of the Iranian Islamic Model of Progress: Quarterly Journal of Environmental Education and Sustainable Development", Vol, 10, No, 71, P, 188-214.
- Khani Hoolari, S. M., A.A, Abounoori & T, Mohamadi. (2014). "The effect of governance and political instability determinants on inflation in Iran", MPRA, Working Paper No, 55827.
- Mir khalili, H, Abolfazli, H, and Salehi farsani, A. (2020). "Explaining the model of political development in Iran by emphasizing the indicators of the Islamic model Iranian progress": Pazuheshname-ye Enghelabe Esalami, A Quarterly Scientific Journal on Islamic Revolution, Vol, 10, No, 36, P, 31-53.
- Mohammad Sami, B.A, & S, Seifallah. (2016). "The corruption-inflation nexus: evidence from developed and developing countries", Journal of Macroeconomics, Vol, 16, No, 1, P, 125-144.
- Olken, B.A & Pande, R. (2012). "Corruption in developing countries, Annu. Rev. Econ, 4(1), P,479-509.
- Sassi, S, & A, Gasmi. (2016). "The Dynamic Relationship between Corruption-inflation; Evidence from Panel Vector Autoregression", The Japanese Economic Review, The Journal of the Japanese Economic Association, Vol, 68, I 4, No, 7, P, 458-469.

The effect of Iranian Islamic model of progress on inflation in terms of corruption control governance index (Markov switching method)

Mojgan Karimzadeh^١

Monireh Dizaji^٢

Mohammadreza Nahidi^٣

Abstract

Inflation has always been one of the concerns of societies and is considered as one of the biggest economic problems. The Islamic revolution, which led to the establishment of an Islamic government in Iran, has also brought radical changes in foreign fields. In this research, the Iranian Islamic model of progress is introduced from the economic aspect and the way to achieve it through planning and economic policy is investigated. The Iranian Islamic model of progress provides a framework for establishing and moving on the straight path, which includes all divine decrees and commands. One of the factors that can specifically control and reduce inflation is the institutional index of governance, which can reduce inflation with solutions such as creating stability and stability in the implementation of laws, creating a collective conscience among economic activists, and reducing corruption. to be The main goal of the current research is to investigate the Iranian Islamic model of progress on Iran's inflation in terms of the corruption control governance index during the period of 1375-1400 using the Markov switching method. The results indicate an inverse relationship between inflation and corruption control. In this research, the importance of corruption control policy has been discussed and the motivation to follow the Iranian Islamic model has been discussed and strategies to reach the Iranian Islamic model of progress have been presented, and the use of these strategies can achieve the desired model.

¹Department of Economics, Faculty of Management and Accounting, Tabriz Branch, Islamic Azad University, Tabriz, Iran , Mojgankarimadeh1@gmail.com

². Corresponding author, Associate Professor, Department of Economics, Tabriz Branch, Islamic Azad university, Tabriz, Iran, Iran.dizaji@iaut.ac.ir ,dr.dizaji@gmail.com

³Assistant Professor, , Department of Economics, Tabriz Branch, Islamic Azad university, Tabriz, Iran

Keywords: Iranian Islamic model of progress, inflation, Governance index, Corruption control, Markov switching method

JEL Classification: C29, D89, E31, I25, O29